

KOMPARACE DISTANČNÍ A PREZENČNÍ VÝUKY NA STŘEDNÍCH ODBORNÝCH ŠKOLÁCH

AUTOR PRÁCE: Ing. MARTIN MILDNER
VEDOUČÍ PRÁCE: Ing. Bc. KATEŘINA MRÁZKOVÁ
AKADEMICKÝ ROK: 2021/2022

„Naši učitelé nesmějí být podobni sloupům u cest, jež pouze ukazují, kam jít, ale samy nejdou.“

J. A. Komenský

ABSTRAKT

Bakalářská práce reflektuje současné trendy vědeckého zkoumání v oblasti pedagogiky a zabývá se popisem pohledů a zkušeností žáků a učitelů středních odborných škol na proběhlou distanční výuku, která byla náhlým způsobem zavedena a dočasně nahradila stávající prezenční výuku vlivem pandemie viru Covid-19.

Za účelem výzkumu bylo autorem sestaveno dotazníkové šetření týkající se zvlášť jak žáků středních odborných škol, tak i učitelů, kteří na těchto školách vyučují. Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 410 respondentů (376 žáků a 33 učitelů), kteří prostřednictvím Google Formulářů odeslali své odpovědi. Byly zkoumány základní informace o respondentech, využívané pomůcky a výukové on-line prostředí, průběh výuky a denní režim respondentů a také vliv distanční výuky na psychické zdraví.

Výzkum je kvalitním komplexním popisem distanční výuky na středních odborných školách očima žáků a jejich učitelů. Po proběhlé zkušenosti žáků i učitelů většina vnímá distanční výuku jako příležitostný nástroj pro kombinaci s kontaktní výukou, kde ovšem prezenční studium jasně dominuje. Problematická byla náhlá zavedení distanční formy vzdělávání jako plnohodnotné náhrady kontaktního vzdělávání. Realizovaná sonda odkrývá spousty oblastí, na které by se mohl zaměřit budoucí pedagogický výzkum.

ABSTRACT

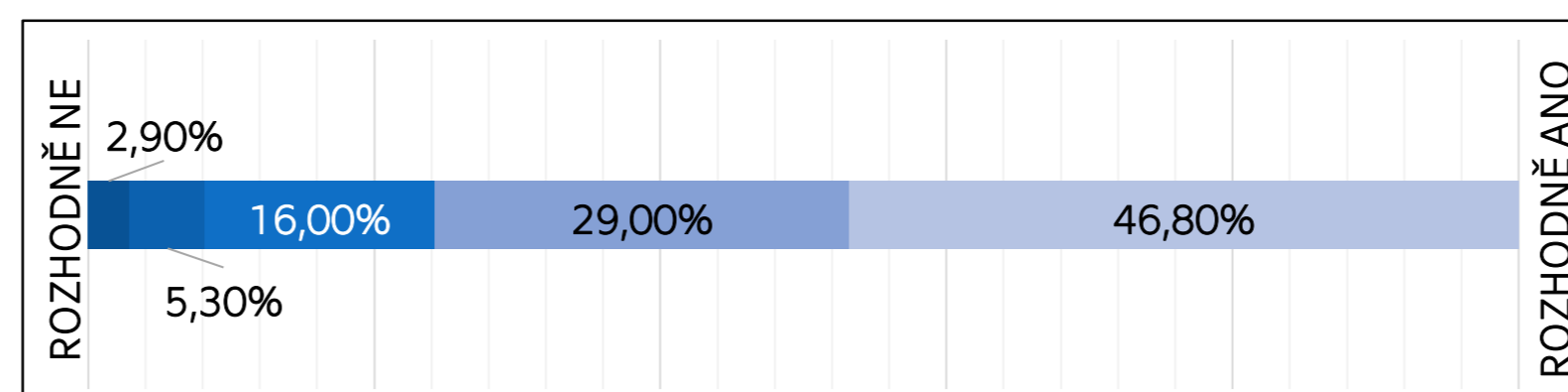
The bachelor thesis reflects the current trends of scientific research in the field of pedagogy and deals with the description of the views and experiences of students and teachers of secondary vocational schools on the distance education, which was suddenly introduced and temporarily replaced the existing full-time education due to the pandemic of the Covid-19 virus.

For the purpose of the research, the author designed a questionnaire survey concerning both students of secondary vocational schools and teachers who teach at these schools. A total of 410 respondents (376 pupils and 33 teachers) took part in the questionnaire survey and submitted their answers via Google Forms. Basic information about the respondents, the teaching aids and online learning environment used, the teaching process and daily routine of the respondents, as well as the impact of distance learning on mental health were examined.

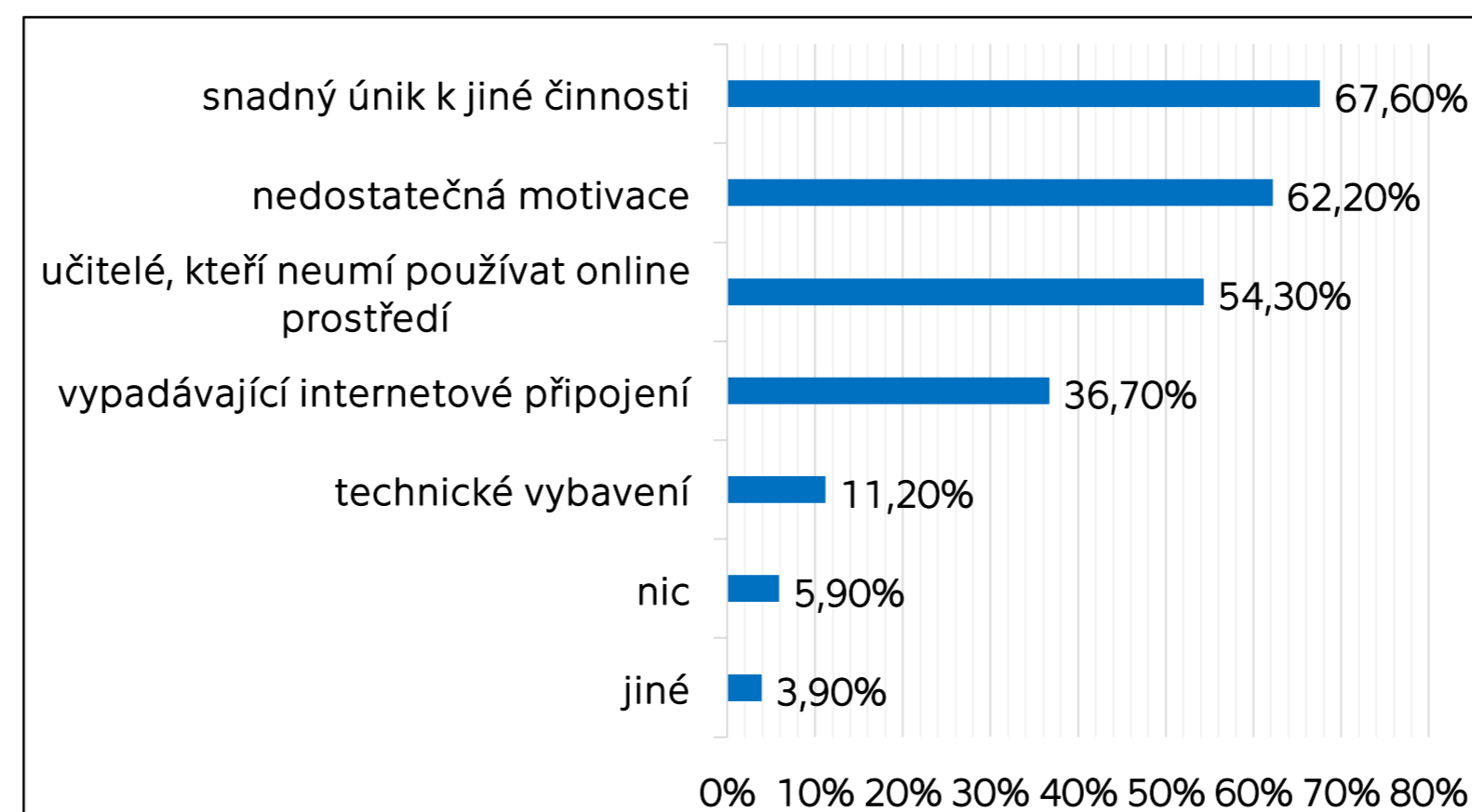
The research is a high-quality, comprehensive description of distance learning in secondary vocational schools through the eyes of students and their teachers. After the experience of pupils and teachers, most of them perceive distance learning as an occasional tool to combine with contact teaching, where, however, full-time study clearly dominates. The suddenness of introducing distance education as a full-fledged replacement for contact education was problematic. The conducted probe reveals many areas where future pedagogical research could focus.

METODIKA

Byla zvolena metoda dotazníkového šetření vytvořená v jednoduché aplikaci Google Formuláře (z angl. Google Forms). Dotazník pro žáky obsahoval celkem 47 strukturovaných otázek, resp. dotazník pro učitele obsahoval celkem 44 strukturovaných otázek (s výběrem jedné či více odpovědí, otázky s volnou odpovědí, příp. jejich kombinace). Některé výzkumné otázky se respondentům zobrazovaly pouze na základě jejich předchozí odpovědi. Celkem byly vybrány odpovědi od 376 žáků skrze různé ročníky a od 33 učitelů, kteří na těchto školách vyučují. Dohromady se dotazníkového šetření zúčastnilo 410 respondentů.

graf 20: Snadnější možnost podvodu pro žáky při zkoušení v distanční výuce

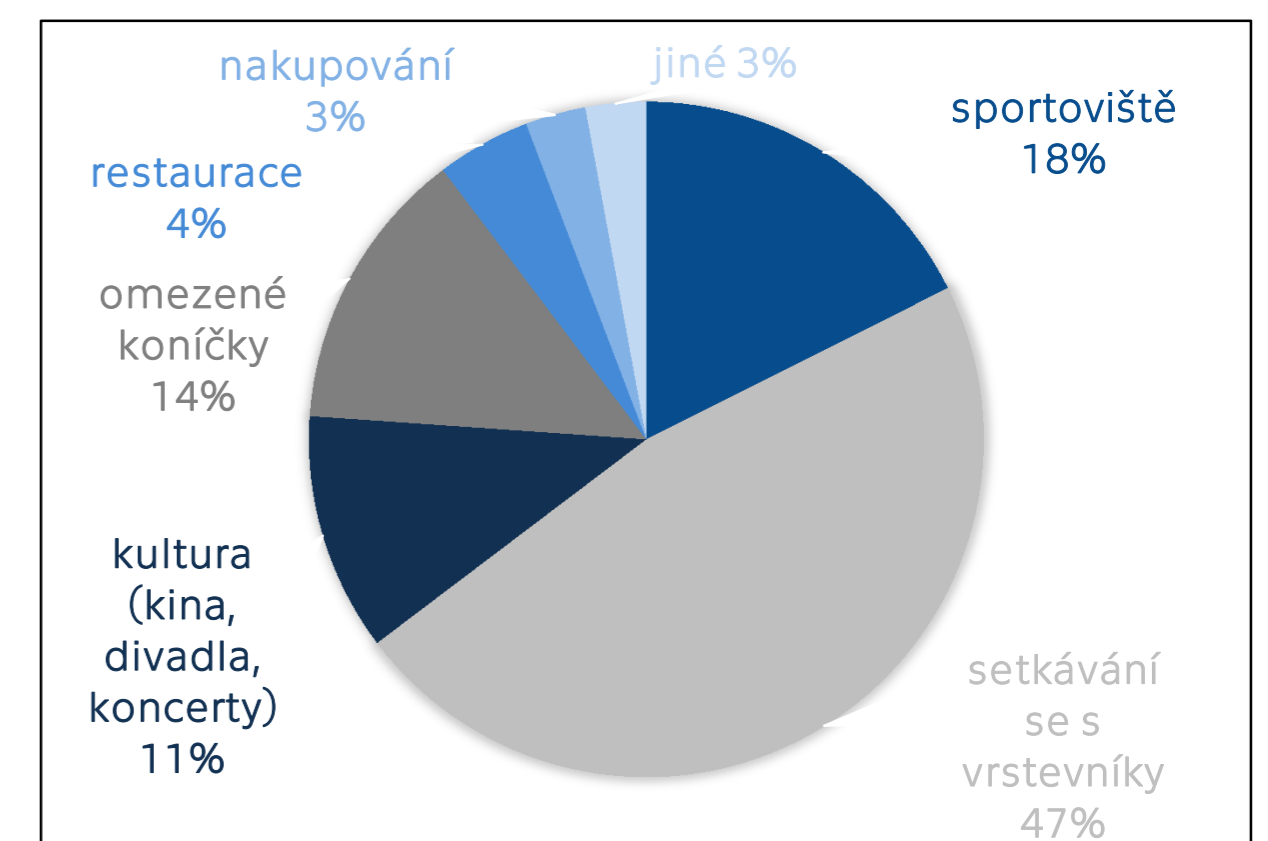

graf 4: Problémy žáků při distanční výuce

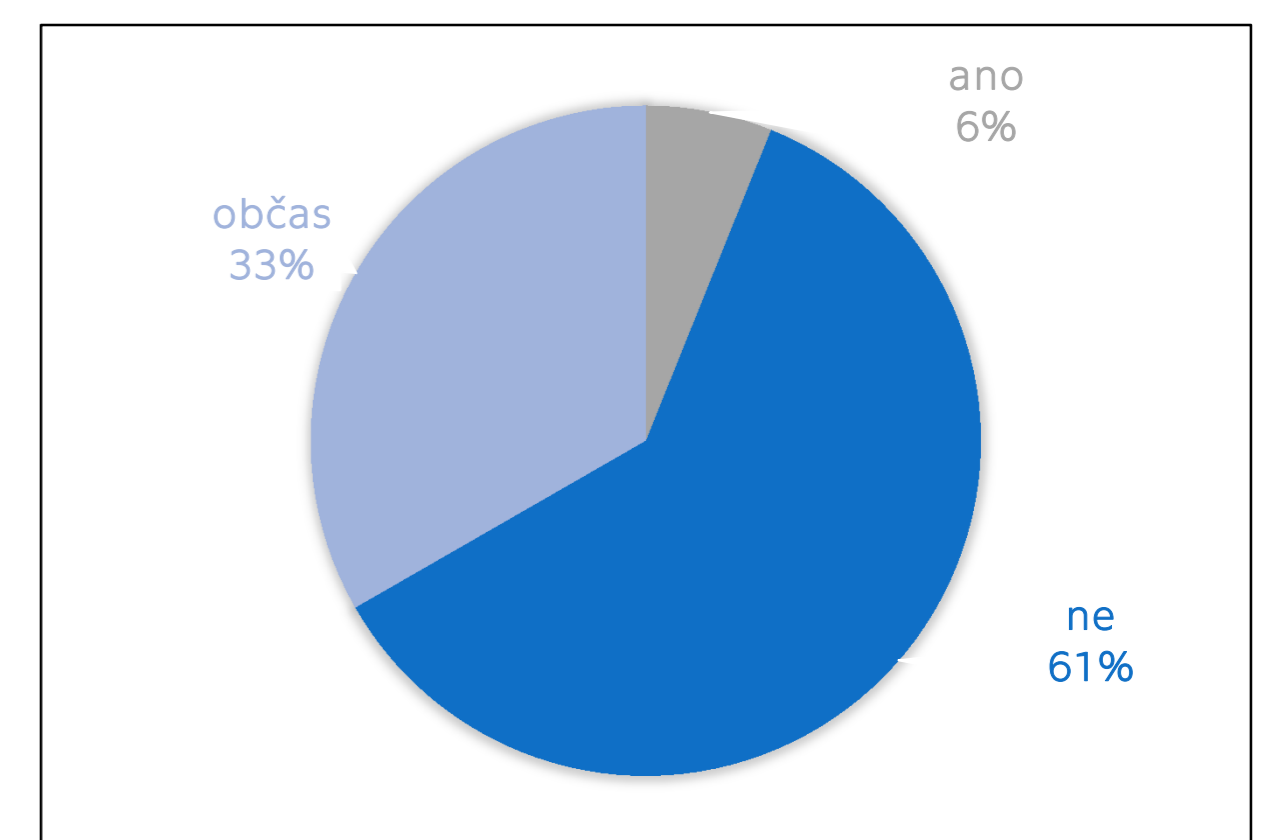
Práce obsahuje spoustu autentických citací žáků a učitelů středních odborných škol, kteří vyjadřovali své pocity a zkušenosti s distanční výukou v různých otázkách. Vhodně tak doplňují komentáře autora a práce dostává nový rozměr.

„Bylo by fajn mít v týdnu dny, kdy se budeme učit z domova s upraveným rozvrhem a dny kdy budeme ve škole. Mnohem více bychom si odpočinuli a měli čas na dodělávání chybějících věcí.“ (žák střední odborné školy)

„Distanční výuka je ve své podstatě dobrá myšlenka, ale předpokládá 100 % uvědomělého, ukázněného a disciplinovaného žáka.“ (učitel střední odborné školy)

graf 34: Přehled chybějících mimoškolních aktivit žákům

graf 36: Vznik psychických obtíží vlivem okolností a distanční výuky u učitelů

ZÁVĚR

Proběhlá situace vlivem pandemie viru Covid-19 byla velmi náhlá a dosud nevídaná. Zavedení distanční formy vzdělávání jako plnohodnotné náhrady kontaktního vzdělávání na všech úrovních školství nebylo dosud realizováno.

Hlavním cílem bylo postihnout, popsat zkušenosti a pocity žáků a učitelů středních odborných škol z distanční výuky komplexně. Dotknout se ideálně většiny hlavních součástí, které souvisí s touto organizační formou studia, jenž byla náhle zavedena jako reakce na rozšiřující se pandemii viru Covid-19. Účelem bylo zjišťovat a popisovat změny oproti klasické prezenční výuce, kterou všichni dobře známe. Celkově se šetření zaměřilo zejména na využívané pomůcky a výukové on-line prostředí, průběh výuky, denní režim respondentů a také vliv distanční výuky na jejich psychické zdraví.

Z této průzkumné sondy žáků a učitelů vyplývá, že většina je pro zachování kontaktní výuky, kde budou příležitostně využívány prvky distančního studia. Příležitostným vyžitím se rozumí například individuální konzultace při dlouhodobější nemoci žáka, konzultace žáka a učitele za pomoci on-line platformy. Navrhováno také bylo, že by se distanční vyučování mohlo zahrnout u předmětů, kde by se dalo provádět bez komplikací, vesměs ty předměty, kde žáci pracují na počítači. Zbylé předměty by měly být zachovány kontaktní formou.